

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

ЈАВНА УСТАНОВА ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ	
Број	66
ХЕРЦЕГ НОВИ	22.02. 2017. год.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2016. ГОДИНУ

Херцег Нови, 22.02. 2017.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2016. ГОДИНУ

Уводне напомене

Извјештај о раду ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови представља пресјек реализовања свих сегмената дјелатности и бројних програма у 2016. години, сачињен да информише Савјет Библиотеке, надлежни секретаријат, одборнике Скупштине града и Матичну службу НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, о планираним, односно реализованим програмима, просторним и финансијским условима, проблемима и ограничењима у реализовању дјелатности.

Реализовање дјелатности Библиотеке одвијало се у складу са Програмом рада за 2016. годину, уз поштовање законске регулативе из области: културе, заштите културне баштине, библиотекарства и смјерница ИФЛА-е, највише међународне струковне асоцијације, али не у потпуности у складу са потребама и захтјевима корисника.

Финансирање дјелатности реализовано је из средстава Оснивача, (Буџет Општине Херцег Нови), средстава Министарства културе Црне Горе (Програм заштите културних добара за 2016.) за два пројекта: *Дигитализација најзначајнијих наслова серијских и монографских публикација из збирки ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови* и *Набавка металних полица за смјештај Завичајне библиотечке збирке Боке Которске*, Туристичке организације Херцег Новог (МСК *Трг од књиге 2016*) и сопствених прихода.

На реализацију Програма негативан утицај имала су два дугогодишња проблема - простор и финансирање:

- **У недовољном и нефункционалном простору** није могуће, у складу са стандардима, смјестити и организовати библиотечки фонд, обезбиједити доступност, односно слободан приступ књизи, што је један од основних принципа струке, успоставити континуитет програмских активности са дјецом и младима, континуитет књижевних програма, предавања, изложби, радионица, округлих столова, инсталирање и оптимално коришћење новонабављене опреме за дигитализацију, нити адекватне услове за стручну обраду библиотечке грађе, односно ефикасније услуживање корисника на пријемном пулту, јер је библиотечки фонд смјештен на 4 етаже и у простору ван зграде Библиотеке;
- **Неадекватан и неблаговремен прилив финансијских средстава** на позицији Издаци за материјал и услуге (50% од износа дефинисаног Ребалансом Буџета Општине Херцег Нови за 2016). Упркос упорности у аргументовању значаја и неопходности обезбјеђивања минималних финансијских услова за реализовање свих сегмената дјелатности, а посебно неупитне годишње набавке књига. принуђени смо да подсјетимо да у Херцег Новом живе и чланови су Библиотеке: дјеца од 2 године па надаље, млади и одрасли, различитих интересовања и захтјева у смислу библиотечких услуга, који имају изграђену навику да: читају из задовољства, уче, усавршавају се, студирају, докторирају, пишу стручне и научне радове..., желе да се сусретну са писцима, научницима, критичарима..., што на најбољи начин илуструју бројчани подаци који слиједу у одјељку Принављање фонда, стручна обрада и кориснички сервис.

Наведени проблеми у раду повод су да подсјетимо на законом дефинисане обавезе јавних библиотека да континуирано раде на подстицању и развијању читалачке културе, обезбјеђивању услове за доживотно учење и усавршавање за све категорије корисника, благовремену набавку разноврсне библиотечке грађе, организовање разноврсних књижевних и уопште културних програма, континуирано усавршавање библиотечког кадра, посједовање адекватног простора за успостављање континуитета програма за дјецу, младе и одрасле, али и обавезу Оснивача да обезбиједи средства и услове за рад.

Упркос чињеници да је 2016. година била изузетно тешка за Библиотеку, Извјештај у свим сегментима потврђује досљедност у остваривању прокламоване мисије, кроз континуирано осавремењавање дјелатности, прожимањем библиотечко-информационих трендова и потврђене праксе традиционалног библиотекарства, али и истрајавање запослених да знањем, посвећеношћу и инвентивношћу, колико је то могуће, превазилазе проблеме узроковане првенствено неадекватним и неблаговременим финансирањем и недовољним и нефункционалним простором.

На реализацији Програма било је ангажовано 9 запослених са сљедећом квалификационом структуром: (5-ВСС), (1-ВШС), (2-ССС) и (1-ОШ), на стручним пословима: 1 библиотекар савјетник, 4

библиотекара, 1 виши књижничар и 2 књижничара, сви са положеним стручним испитом за библиотекара, односно вишег књижничара и књижничара. Лиценце за рад у кооперативно-информационом систему COBISS положили су: 3 библиотекара, 1 виши књижничар и 1 књижничар. У 2016. години имали смо дуже одсуствовање са посла (боловање и породилско одсуство) двоје запослених са високом стручном спремом, као и одлазак у пензију једног запосленог, такође са високом стручном спремом, чије радно мјесто није благовремено попуњено из објективних разлога.

Рад у Библиотеци одвијао се у оквиру 40-часовне радне недјеље, у двије смјене, зимско вријеме 07.00-19.30, односно љетње вријеме 07.00-20.30 и суботом 07.00-12.30.

Извјештај о раду за 2016. годину сачинили смо на основу дневних извјештаја запослених и бројних статистика које се у Библиотеци уредно воде током године, у складу са законом прописаном методологијом.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА БОКЕ КОТОРСКЕ

Значај континуиране изградње Завичајне збирке у народној библиотеци и њена улога локалног информационог центра, представљали су подстицај за стручно осмишљавање овог сегмента дјелатности херцеговске библиотеке, који је чини препознатљивом у Црној Гори. Наиме, осим библиографског истраживања, ретроспективног и текућег, те брижљивог сакупљања свих врста библиотечке грађе према утврђеним критеријумима, без хронолошког ограничења и примјене вриједносног критеријума, пружање информација корисницима (ученици, студенти, истраживачи, научници...) у Библиотеци и на даљину, опсег рада Завичајне збирке, управо због њеног значаја као дислоцираног дијела националне колекције, обухвата и: публикавање књига са завичајном тематиком, дјела завичајних аутора, прије свих зборника *Бока*, дигитализацију репрезентативних монографских и серијских публикација и промовисање кроз књижевне програме, предавања, изложбе...

У 2016. години завичајни фонд приновљен је са 201 монографском публикацијом. Инвентарисане су и физички обрађене 222 јединице библиотечке грађе. У базу Бока унесено је 259 библиографских записа. Из зборника и часописа селектовано је, копирано и библиографски обрађено 85 стручних радова. Фонд серијских публикација приновљен је са 49 јединица грађе, а фонд ситног библиотечког материјала са 393 јединице грађе. Према утврђеном попису наслова серијских публикација селектовали смо 5786 јединица *press klipping-a*.

За потребе корисника у читаоници су издате 173 монографске публикације и 2305 јединица серијских публикација, а уложено је 3910 јединица библиотечке грађе. У електронској бази БОКА извршили смо око 7000 претраживања, укључујући информације о корисничким сервисима Библиотеке, путем телефона и сервиса *Питајте библиотекара*.

Дио активности у раду на Завичајној збирци (библиографско истраживање фондова других библиотека, публикавање, дигитализација и популаризовање Збирке, куповина нових наслова и антикварних издања) подразумијева финансијска средства вишеструко већа од минимално планираних 1.000,00 Е, које нијесмо приходовали, ни за 2016, а ни 2015. годину. Стога, по већ устаљеној пракси, неке од ових активности реализовали смо током једнодневних боравака у НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ на Цетињу, гдје смо, рационално користећи средства, обављали библиографско истраживање фонда *Монтенегрина* Музејског одјељења НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, у оквиру пројекта Програма заштите и очувања културних добара за 2016. годину, или средстава намијењених за израду *press klipping-a* и преузимање и враћање библиотечке грађе за потребе наших корисника путем корисничког сервиса *Међубибличотечка позајмица*.

Дугорочан програм Библиотеке подразумијева публикавање најмање једног наслова монографске публикације са завичајном тематиком, али ни ове године нијесмо приходовали средства за ову намјену.

Попуњавање Збирке антикварним насловима захтијева боравак ван Црне Горе и рад у антикваријатима, који немају систематизоване електронске базе па није могуће добити брзе и прецизне информације за дезидерате Збирке.

Пројекат Програма заштите и очувања културних добара за 2016. годину *Набавка металних полица за смјештај Завичајне библиотечке збирке Боке Которске* реализован је у смањеном обиму у односу на планирано. Наиме, за определијелена средства у износу од 1.000,00 Е, набавили смо двије двостране металне полице. Из средстава Буџета Општине Херцег Нови набавили смо још пет двостраних металних полица, што ће донекле ублажити проблем смјештаја библиотечке грађе веома важне библиотечке колекције.

Популаризовање Завичајне збирке

Према Програму рада за 2016. годину, у оквиру дугогодишње сарадње, у планираном термину 05.04-19.04.2016. године представили смо изложбу „Ex libris у фонду херцеговске библиотеке“, коју је у репрезентативној галерији Атријум Библиотеке града Београда отворила Јасмина Нинков, директор Библиотеке. Изложбу смо прилагодили техничким и финансијским могућностима. Наиме, због компликоване процедуре изношења из земље наслова који припадају категорији старе и ријетке књиге редуковали смо поставку, а трошкове свели на најмању могућу мјеру. Библиотека града Београда финансирала је повратне авио карте за двоје запослених (аутора изложбе и једног библиотекара), који су поставили изложбу и организовали промоцију 35. броја зборника *Бока*, након отварања изложбе. Нови број *Боке* представили су проф. др Злата Бојовић, мр Ђорђе Малавразић и Невенка Митровић. Оба програма била су веома добро посјећена, а међу посјетиоцима био је и значајан број Бокелја који живе у Београду.

Сајт Библиотеке представља савремен модус комуникације, веома пријемчив за велики број корисника различитих профила. Велики број информација о Библиотеци, програмима и свим сегментима дјелатности, који се редовно ажурирају, као и интересантан научни садржај у дигиталној форми привлачи неочекивано велики број посјетилаца. На дневном нивоу сајт посјети више од 3000 посјетилаца, а у 2016. години сајт Библиотеке посјетило је око 400000 посјетилаца.

Дигитализација

Херцеговска библиотека је за Програм заштите и очувања културних добара за 2016. годину пријавила пројекат *Дигитализација најзначајнијих наслова серијских и монографских публикација из збирки ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови*, за који је Министарство културе од планираних 5.000,00 Е определијелило 1.500,00 Е. Како нијесу обезбијеђена финансијска средства из других извора, Пројекат је реализован сразмјерно расположивим средствима, али у свим сегментима у складу са Пројектом.

Дигитализација библиотечке грађе у Херцеговској библиотеци осмишљена је као дугорочан пројекат од вишеструког значаја, као дио будуће националне дигиталне колекције, којим ће бити обухваћени репрезентативни примјерци најзначајнијих колекција: Завичајна библиотечка збирка Боке Которске, Легати и Стара и ријетка књига, уз примјену принципа јединствености и непреклапања дигиталних садржаја.

У протеклом периоду обезбиједили смо елементарне предуслове за квалитетан рад на дигитализацији и презентацији библиотечке грађе која представља културну баштину Боке Которске и Црне Горе – софтвер и стручно оспособљавање једног библиотекара (дводневна обука), а у оквиру два пројекта, захваљујући средствима из Програма заштите и очувања културних добара Министарства културе Црне Горе за 2014. и 2015. годину набавили смо опрему за дигитализацију, која представља значајно техничко-технолошко осавремењавање Библиотеке: квалитетан скенер А3, дигитални фотоапарат са стативом за скенирање грађе великих формата, штампач, рачунар и пратећа опрема.

Комплексан пројекат реализовали смо у складу са Правилником о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе, примјењујући критеријуме за селекцију грађе, а при избору приоритета, опредјељујућу улогу имала је потреба да се обезбјеђивањем дигиталне копије заштити грађа изложена оштећењима усљед честог коришћења, као и да се омогући приступ на даљину библиотечке грађе, изузетно значајног садржаја за кориснике, али интересантне и значајне и за популаризовање Библиотеке и њених фондова.

Селекцији серијских публикација претходило је библиографско истраживање *de visu*, компарација наслова, недостајућих годишта и бројева, физичког стања сваког појединачног броја или годишта. Истраживање смо реализовали у Музејском одјељењу НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“. У том циљу потписали смо Уговор о међубиблиотечкој позајмици.

У овој фази Пројекта са листе приоритета селектовали смо следеће наслове серијских публикација:

- *Шематизам православне Епархије бококоторске, дубровачке и стичанске (1874-1912), 37 годишта;*
- *Бока Которска : мали српско-народно-књижевни забавник (1882 ; 1883), 2 годишта;*
- *Бокешки вјесник (1944), 1 годиште, 18 бројева;*
- *Бока : велики илустровани календар (1909-1914), 6 годишта.*

Скенирање је рађено на квалитетном скенеру *EPSON DS-50000*, у формату JPEG (Резолуција 300 DPI, 24-bit у боји RGB). Мастер копије су похрањене на екстерном хард диску *WD My Book*. Скенирана су укупно 63 броја серијских публикација и 1 додаток, односно 2738 страница.

Интернет презентација Библиотеке редизајнирана је 2015. године на начин који омогућава корисницима бољи и лакши приступ информацијама. У оквиру презентације, у главном менију, налази се и мени *Дигитална колекција* који обухвата седам одјељака: *Стара и ријетка књига*, *Бокелска периодика*, *Посебне збирке*, *Фотографије и разгледнице*, *Рукописи*, *Плакати* и *Картографски материјал*. Скенирани материјал обухваћен овим пројектом постављен је у одјељку *Бокелска периодика*.

Дигитализована библиотечка грађа превентивно је заштићена, јер се добијањем дигиталне копије оригинал повлачи са коришћења. Репрезентативни примјерци, дигитализацијом и презентацијом на порталу Библиотеке доступни су широкој јавности и различитим категоријама корисника на кућним рачунарима, односно на даљину и на најпријемчивији начин популаризују богатство библиотечких колекција и дјелатност Библиотеке уопште, што потврђује изузетно добро позициониран портал Библиотеке на интернету.

Издавачка дјелатност

Припрема и публикавање новог, 36. броја часописа *Бока : зборник радова из науке, културе и умјетности*, из објективних разлога није завршено до јула како је то била пракса посљедњих година, али ипак, број је објављен у децембру 2016, дакле у складу са Програмом. Припрема новог броја захтијева посвећен рад Редакције, уредника, бројних рецензента и сарадника на пословима лектуре, коректуре и превода резимеа на енглески језик. Осим вишемјесечног ангажовања на анимирању аутора, селекцији пристиглих радова, утврђивању листе прихваћених радова, обезбјеђивању компетентних рецензента за широк дијапазон тема и научних области, комуникације и посредовања између аутора и рецензента, значајно вријеме захтијева и сложена процедура избора штампарије путем јавне набавке поступком шопинга. Ни у 2016. години нијесмо имали могућност да почнемо са исплатом ауторских хонорара. Континуитет публикавања остварујемо првенствено захваљујући високом реномеу који *Зборник* има у стручној и научној јавности. Број 36 садржи: 10 радова, 6 прилога, 4 приказа и два текста in memoriam. И овај број одликује тематска разноврсност, а међу ауторима, осим оних који су већ објављивали у *Боки*, имамо и нове сараднике. Убрзо након промоције, објављивањем електронске верзије на порталу Библиотеке и овај број биће доступан у пуном тексту свим заинтересованим корисницима и на даљину.

Публиковали смо и Билтен Међународног сајма књига *Трг од књиге 2016. године*, чија је електронска верзија објављена на порталу Библиотеке.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

У 2016. години радили смо и даље у неадекватном простору (читаоница за одрасле, само суботом), без иједне књиге приновљене куповином, али са великом љубављу, знањем и инвентивношћу, како бисмо проблеме учинили мање уочљивим.

Циљ програмских активности за дјецу и младе јесте стицање навике редовног посјеђивања библиотеке, изграђивање лијепог односа и поштовања према књизи, развијање и његовање културе читања, упознавање са новим појмовима, развијање асоцијативног начина размишљања, подстицање употпуњавања знања, обучавање дјеце од најранијег школског узраста да своју радозналост и потребу за ширим сазнањима од оних које налазе у уџбеницима пронађу у њима примјереним референсним приручницима (дјечије енциклопедије, лексикони, приручници...), како би касније са лакоћом користили референсне приручнике за одрасле, електронске базе података и у великом броју информација научили да препознају оне релевантне.

Бројчани подаци о реализованим програмима, који најупечатљивије указују на посвећеност библиотекара, али и неправду учињену дјечи и младима Херцег Новог, који још увијек немају свој простор гдје би на квалитетан начин проводили слободно вријеме, учествујући у програмима Библиотеке, или уз бесплатну помоћ библиотекара успјешно радили: семинарске радове, домаће задатке, есеје, плакате ...

С тим у вези, као једина примједба на рад херцегновске библиотеке, остаје годинама понављано подсјећање Матичне службе НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ на законску обавезу Оснивача Библиотеке да

обезбиједи адекватан простор и финансијске и кадровске услове за организовање Дјечијег одјељења ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови.

У 2016. години реализовани су сљедећи програми за дјецу и младе:

- *Игром до књиге* је први и најпознатији редовни програм Библиотеке. Намијењен је дјечији узраста до 9 година и њиховим родитељима/старатељима. Програм се одржава сваке суботе током школске године, изузев лјетњег и зимског распуста, и траје 45 минута, од 10 до 10.45 ч. Ове године одржано је 26 програма у којима је учествовало 440 малишана. Дјеца смо читали пјесме: Драгана Радуловића (*Срцоловка, Срцоловка друга, Сунцокрили, Срцобран* итд.), Јована Јовановића Змаја (*На леду* и др.), Љубивоја Ршумовића (*Телефонијада, Поврњијада, Хајде да растемо* и др.), Босилке Пушић (поема *Жабилјада*), Душка Радовића (*Здравница* и др.), Дејана Ђоновића (*Сунцобранко, Бити ш' не бити, Сланолед* и др.), Моша Одаловића (*Пролетшавалица* и др.), Миленка Ратковића (*Жаба*), Милована Данојлића (*Рода*), пјесме Гвида Тартаље, Добрице Ерића, Бранка Ђопића, Бранка Миљковића, Лазе Лазића, Момчила Тешића, Душана Ђуришића, Станка Раките, Бране Црнчевића, Велимира Ралевића, Звонимира Балоба, Григора Витеза, Владе Стоиљковића, Десанке Максимовић и др. пјесника, народне загонетке, бројалице, разбрајалице и загонетке. Уз читање и тумачење књижевних текстова дјеца су имала задатак да уочавају нове и непознате ријечи и покушају да открију значења тих ријечи, као и да измисле своје нове ријечи, изражавајући се и вербално и ликовно.
- *Читам, маштам, стварам* је редовни програм суботом намијењен дјечији од 9 до 12-13 година. Одржава се сваке суботе током школске године, изузев лјетњег и зимског распуста; траје 60 минута, од 11 до 12 ч. Ове године одржано је 26 програма у којима су учествовала 233 малишана. Са дјецом смо читали Андерсенове бајке, народне бајке и басне, Лафонтенове и Езопове басне и басне Доситеја Обрадовића, одломке из књиге Дејана Алексића, *Кога се тиче како живе приче*, приче: *Бели вук*, *Воје Царића*, *Луди вукови*, Милорада Радуновића, *Бајка о белом коњу*, Стевана Раичковића, *Шта да ради ова фота?*, Мирјане Стефановић, *Бав и Нав*, Љубивоја Ршумовића, бајке Гроздане Олујућ и приче Миодрага Матицког, поему *Жабилјада*, Босилке Пушић, пјесме Драгана Радуловића (*Сунцокрили* и др.), народне, приче, пјесме и загонетке.
- У оквиру редовних суботњих програма, 26. марта 2016. године приређена је пригодна изложба књига на француском језику. Изложено је 415 књига за дјецу предшколског и школског узраста одабраних француских аутора, преводи бајки, приче и авантуристички и фантастични романи, као и богато опремљене сликовнице и илустроване књиге које је француски град Вореал поклатио Библиотеци. Изложбу су организовано посјетили и дјеца из NVO *Avenir*.
- Ове године, током редовних суботњих програма, организовали смо гостовања пјесника и писаца из Херцег Новог. Пјесник Дејан Ђоновић читао је своје пјесме и дружио се са дјецом 26. новембра 2016, у оквиру програма *Игром до књиге*, а популарну књигу *Експедиција Кон-Тики*, Тора Хејердала, издавача Књижаре *Со*, у оквиру програма *Читам, маштам, стварам*, 3. децембра представио је херцегновски писац Никола Маловић.
- Програми *Часови у библиотеци*, *Часови лектуре у библиотеци* и *Имаш право да знаш* реализовани су као школски часови у Библиотеци у оквиру пројекта *Сарадња са локалном заједницом*, у договору са предметним наставницима и директорима школа. Ученици нижих разреда основних школа „Милан Вуковић“, „Дашо Павичић“ и „Илија Кишић“ организовано су током школске године посјетили Библиотеку заједно са својим наставницима и асистентима у настави.
- У периоду од 4. до 9. марта 2016. године, Библиотеку је посјетило 300 ученика ОШ „Милан Вуковић“. Током 10 програма коришћено је 308 књига примјерених различитом узрасту дјеце. Часови су трајали између 45 и 60 минута. За ученике I разреда тема је била *Здравље*, за II разред *Прољеће*, а за III разред *Бајке*. Ученицима IV и V разреда представили смо стваралаштво Драгана Радуловића, најзначајнијег аутора за дјецу савремене црногорске књижевности, користећи и документарни ТВ филм који смо добили од породице Радуловић.
- Ученици ОШ „Дашо Павичић“ посјетили су Библиотеку у периоду од 13. до 15. априла 2016. године. Укупно 281 ученик активно је учествовао у 10 различито конципираних часова у трајању од 45 и 60 минута уз коришћење преко 400 књига примјерених дјечијем узрасту. За I

разред тема је била *Прољеће*, ученици II разреда слушали су о *Дану планете Земље*, а са ученицима III разреда разговарали смо на тему *Ваздух*. За 98 ученика IV разреда, који су колективне посјете остварили 26. априла и 19. маја, осмишљен је програм *Часови лектуре у библиотеци*, чија је тема била *Бајке и басне разних народа*. Часови су трајали по 60 минута, а за њихову реализацију коришћене су 202 књиге, док је 11. маја 147 ученика V разреда активно учествовало у разговору на тему *Национални паркови Црне Горе*. За часове у трајању од 45 минута коришћено је 58 одабраних књига, 35 стручних часописа и ситан библиотечки материјал (туристичке мапе, флајери, календари и сл.).

- Ученицима II и III разреда ОШ „Илија Кишић“ из Зеленике 27. маја 2016. године представљени су редовни програми за дјecu и правила понашања у Библиотеци. Часу у трајању од 60 минута, уз коришћење 128 књига за дјecu, присуствовао је 71 ученик.
- У оквиру програма *Истраживачки пројекти у библиотеци*, као дио *Сарадње са локалном заједницом*, у договору с професорицама матерњег и енглеског језика ОШ „Милан Вуковић“, организоване су радионице *Како користити референсну збирку* и *Превођење са енглеског језика уз Референсну збирку Библиотеке*, у трајању од 90 минута, за ученике VIII- 2 и VII- 2 разреда.
- На тему употребе Референсне збирке наше библиотеке 17. марта 2016. године 22 ученика упознала су се са 59 одабраних монографских публикација (рјечници, енциклопедије, лексикони и стручна литература), као и са различитим начинима и могућностима њиховог коришћења, који су услов бављења истраживачким радом и неопходна помоћ при учењу.
- Уз коришћење 42 књиге из Референсне збирке Библиотеке и Фонда дјечије књиге, у читаоници је 1. јуна 2016. године организована радионица превођења са енглеског језика. Укупно 27 ученика, уз рјечнике из Референсне збирке Библиотеке, преводило је одломак с почетка приче *Срећни принц*, Оскара Вајлда. Библиотекари и предметни наставник активно су учествовали у припремању радионице и радионичарског материјала, а у реализацији истраживачких пројеката учествују сви библиотечки радници. Програм *Библиотека у посјети школама* намијењен је ученицима који због удаљености Библиотеке у односу на школу не могу организовано посјетити Библиотеку (ванградске школе у општини Херцег Нови, ОШ „Илија Кишић“ и ОШ „Орјенски батаљон“, и подручна одјељења градских школа ОШ „Дашо Павичић“ и ОШ „Милан Вуковић“). Програми се одржавају једном годишње и трају 45 минута.
- У периоду од 25. до 29. марта 2016. године, библиотекари Градске библиотеке посјетили су ОШ „Орјенски батаљон“ у Бијелој и подручна одјељења Каменари и Баошићи – Ђеновићи. Укупно 367 ученика I, II, III, IV и V разреда присуствовало је огледним часовима на теме припремљене уз одабране књижевне предлошке, у складу са узрастом дјецe, а коришћено је 428 књига. Библиотекари су представили теме: *Бајке, Басне, Прољеће, Воде и Здравље*. За потребе програма чија је тема била *Стваралаштво Драгана Радуловића*, дјецa су гледала ТВ документарни филм о овом најзначајнијем црногорском пјеснику за дјecu. Током ове посјете ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови бесплатно је учланила још 79 својих будућих корисника, ученике I разреда.
- Библиотекари су посјетили подручно одјељење ОШ „Дашо Павичић“ у Игалу, 26. априла – I и III разред, 17. маја – IV разред, а 18. маја – II разред. За 68 ученика I-6 и I-7, који су добили бесплатну чланарину у наредне двије године, тема је била *Прољеће*, а 32 ученика II-5 и II-6 разговарали су са библиотекарима на тему *Наша планета Земља*. Своје знање на тему *Ваздух* употпунили су ученици III-5 и III-6, њих укупно 40, а 37 ученика IV-5 и IV-6 обновило је знање о *Бајкама и баснама разних народа*. За програме који су трајали по 60 минута коришћене су 373 књиге из библиотечког фонда дјечије књиге.
- Библиотекари су у оквиру истог програма 30. маја посјетили 27 ученика комбинованих разреда (I, II, III и IV разред) подручног одјељења „Мирко Лучић“ Основне школе „Дашо Павичић“ у Суторини. На часу који је трајао 60 минута библиотекари су представили корисничке сервисе Библиотеке и програме намијењене дјeci, користећи 35 књига из фонда дјечије књиге. Ученици II и IV разреда изненадили су библиотекарe позивом да обиђу њихову јединствену малу библиотеку *Ђак*. Током ове посјете библиотекари су забиљежили своје утиске и размијенили искуства са „малим колегама“.
- Ове године програму *Библиотека у посјети школама* присуствовао је 571 ученик, а коришћено је укупно 836 књига. Током ових посјета бесплатно је учлањено 147 малишана.

- Програм *Први пут у библиотеци* намијењен предшколцима и ученицима I разреда основне школе траје 45 минута и одржава се једном годишње, по договору с главним васпитачима старијих предшколских група ЈУ „Наша радост“ и са учитељима првих разреда основних школа током школске године. Дјеца долазе у Библиотеку у пратњи васпитача, учитеља и асистената у настави. Први сусрет са библиотеком, најдрагоцјенијим искуством за све будуће кориснике, имали су предшколци вртића „Наша радост“ са Савине и Топле и из Игала: 16. марта 2016. године 45 предшколаца старије групе; 18. априла 2016. године 47 предшколаца; 2. и 3. јуна 2016. године 91 предшколац (уз коришћење 112 књига) и 2. децембра 2016. године 52 предшколца (уз коришћење 76 књига). Такође, и за 37 ученика I разреда Основне школе „Илија Кишић“, који су 11. маја организовано посјетили Библиотеку, ово је био први сусрет са библиотеком. Током овог програма коришћено је 97 књига. Сви предшколци и прваци упознати су са правилима понашања у библиотеци и бесплатно учлањени у Библиотеку до III разреда основне школе.
- Током програма *Библиотека у посјети школама* и *Први пут у библиотеци* бесплатно су учлањена 184 малишана.
- У оквиру конверзационих програма намијењених дјечи предшколског узраста и основцима, *Књиге са којима се расте*, односно средњошколцима, *Исто је читати и живјети*, препоруке за читање објављујемо мјесечно (од новембра 2016. године на 15 дана – 5 књига) на порталу Библиотеке, а од новембра 2016. године отпочела је и сарадња са Радио Херцег Новим – у оквиру рубрике *У свијету књига* – препоруке за читање, једном седмично. Током 2016. године остварили смо 4 гостовања. Препоруке за читање односе се на књиге које Библиотека препоручује и на свом званичном сајту, у оквиру рубрике Дјечији кутак.
- Према захтјевима и потребама за наше мале и младе кориснике континуирано реализујемо корисничке сервисе: *Позајми, Питајте библиотекара, Међибiblioteчка позајмица* и едукујемо кориснике за претраживање електронске базе COBISS.
- У оквиру сарадње са Центром за дјецу са сметњама у развоју у Игалу, у утврђеним терминима реализовали смо програме у просторијама Центра, све до његовог привременог затварања. Реализовано је 10 програма у трајању по 45-50 минута, којима је присуствовало укупно 120 малишана. За велики број корисника Центра читање одабраних бајки непроцјенив је литерарни доживљај.
- Херцеговска библиотека се први пут ове године представила на Которском фестивалу позоришта за дјецу сценско-литерарним програмом колажног типа – *Мали новски књигољупци*, који је изведен 6. јула у оквиру пратећег програма Дјечје сценско стваралаштво 24. Фестивала. Полазници редовних суботњих програма, *Игром до књиге* и *Читам, маштам, стварам*, узраста од двије до 15 година, кроз разговор са водитељком, уз музику одабрану за сваки лик, представили су своје омиљене књижевне јунаке издвајајући најважније поуке из дјела. У програму је учествовало 17 малишана различитог узраста.
- На Међународном сајму *Трг од књиге 2016*, 24. јула, дјечи је посвећен цјеловечерњи програм. Програме за дјецу отворио је пјесник Велимир Ралевић представљањем збирке пјесама *Словне игратије за млађе и старије* уз помоћ седморо рецитатора, полазника суботњих програма, а затим су дјеца извела програм *Мали новски књигољупци*, по други пут. Позориште *Пан театар* из Београда извело је представу за дјецу *Хајде да се играмо*. Програму је присуствовало 200-300 посјетилаца, дјеце и одраслих.
- Свјетски дан поезије, 21. март, обиљежен је даривањем одабраних пјесма за дјецу одштампаних на папирима у боји, малишанима који су тог дана посјетили Библиотеку у оквиру програма *Дарујемо поезију*.
- Ове године, обиљежавањем 2. априла, Међународног дана књиге за дјецу, отпочела је сарадња између Градског позоришта Подгорица и ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови. Глумац Градског позоришта, Дејан Ђонових, у улози писца чији се рођендан слави тог дана, дочекивао је дјецу и причао им о дјетињству и животу ствараоца уз чије бајке одрастају генерације. Приређено је свечано читање бајки *Ружно паче* и *Царево ново одијело*. Глумац је дјечи приказао и Палчицу, лутку марионету из истоимене представе и Андерсенове бајке. Приређена је и изложба Андерсенових књига које Библиотека има у фонду дјечије књиге. Догађају је присуствовало 80-ак малишана и 20 одраслих.

- Поводом 23. априла, Међународног дана књиге и ауторских права, у сарадњи са СМШ „Иван Горан Ковачић“, Библиотека је 22. априла 2016. организовала 6. литерарни конкурс *Отвори књигу, отвори свијет*. Конкурс је намијењен ученицима I, II и III разреда средње школе. Теме конкурса биле су *Свијете, куда идеш?!* и *Различитости међу људима требамо претворити у изворе богатства, а не у изворе сукоба и неразумијевања*. Ове године учествовало је 50 ученика. Учесници конкурса искористили су право на бесплатно учлањење у Библиотеку током текуће календарске године, а књигама су награђени најбољи радови ученика, у категоријама: I, II и III награда, по мишљењу Стручног жирија. Награђени и похваљени ученици јавно су прочитали своје радове на додјели награда у читаоници Библиотеке, 13. маја 2016. године.
- *Новогодишњи матине* је програм у читаоници Библиотеке намијењен дјечи редовних суботњих програма *Игром до књиге* и *Читам, маштам, стварам*. У програму који траје 60 минута у улози Деда Мраза новогодишњу честитку отпјевао је глумац и пјесник за дјецу Дејан Ђоновић, а Библиотека је дјечи поклонила књиге као новогодишње дарове. Присутствовало је 30 малишана и 10 пратилаца. Током програма коришћено је 16 књига са новогодишњом тематиком.

У 2016. години реализоване су 133 програмске активности за дјецу и младе, у којима је учествовало укупно 2708 малишана, од којих су 184 малишана новоуписани чланови, и 305 одраслих (родитеља/старатеља, васпитача, учитеља, асистента у настави и гостију/пјесника, писаца, глумца). За потребе програма коришћено је укупно 4148 јединица библиотечке грађе, углавном монографских публикација.

Информације о програмима са фотографијама и утисцима дјече о доживљају прочитаног, у форми кратког литерарног рада или цртежа, редовно смо објављивали на порталу Библиотеке, на страници Дјечији кутак.

МСК ТРГ ОД КЊИГЕ, КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ, ИЗЛОЖБЕ

Организација Међународног сајма књига „Трг од књиге“, која подразумева обиман и дуготрајан посао, ове године додатно се компликовала и непредвиђеним околностима. Због неизвјесности у смислу износа средстава одређених од Туристичке организације Херцег Нови и неблаговременог финансирања (средства одобрена тек почетком јула), били смо онемогућени да на вријеме почнемо са коначним уговарањем програма, иако је Предлог вечерњих програма већ био усвојен од стране Програмског савјета Сајма. То је био разлог одустајања потенцијалних учесника због унапријед уговорених обавеза, а цијене авио карата за писце из иностранства чији смо долазак планирали, биле су превисоке и далеко изнад буџета планираног за превоз учесника. Отежавајућа околност била је и немогућност спровођења поступака јавних набавки за потребе Сајма (штампа пропагандног материјала, послужење за госте, средства за хигијену и канцеларијски материјал) услед недостатка времена као и кашњење издавања рјешења надлежног секретаријата у вези са поставком и распоредом штандова и бине на Тргу Белависта. Координатор Програмског савјета и члан Извршног одбора, упркос физичком одсуствовању због дужег лијечења, у потпуности је обављала све послове из своје надлежности.

И поред свих проблема, успјешно смо реализовали Сајам, у устаљеном периоду 21-28. јул. Осмодневни програм био је разноврстан, иако мањег квантитета, како бисмо одржали квалитет по којем је Сајам препознатљив. За потребе праћења издавачке продукције и израде предлога вечерњих програма *Трга од књиге* издвојено је 386 јединица press clipping-a.

Поред 3 програма за дјецу којој традиционално посвећујемо једно вече на Сајму, предавањем о Шекспиру обиљежили смо велики јубилеј – 400 година од његове смрти, организовали 11 књижевних програма (гостовање португалског писца Руи Зинка, представљање актуелних наслова лијепе књижевности, стручне књиге, књиге са завичајном тематиком), монодраму на свечаном отварању и концерт на затварању Сајма. Тридесетак издавача самостално је представило своју продукцију, 6 издавачких кућа излагало је у оквиру Удружења издавача и књижара Црне Горе, а на штанду Бокелског издаваштва прилику да излажу искористила су 4 издавача и 14 писаца. Понуда је ове године обogaћена аудио књигама на штанду Библиотеке за слијепе Црне Горе, а по први пут су учествовала и два издавача чију продукцију чине искључиво стрип романи.

Програми на 14. МСК *Трг од књиге*:

- ШТА ЈЕ ШЕКСПИР НАМА, ИЛИ МИ ЊЕМУ? Предавање поводом 400 година од смрти В. Шекспира (Учествује: проф. др Зорица Бечановић Николић)
- ГЛУМАЦ, КАЖИ НЕШТО СМЕШНО: монодрама (Режирао и игра: Ирфан Менсур)

- ПОСЉЕДЊА ПЈЕСМА / Витомир Вито Николић (Учесници: Благота Ераковић, редитељ и Влатко Симуновић, књижевни критичар)
- ИЗБРАНА ДЈЕЛА ФИЛИПА РОТА (Учесници: Јелена Стакић, преводилац и Петар Живадиновић, уредник ИП Паидеиа)
- КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ ВЛАДИМИРА ПИШТАЛА (Учесници: Владимир Пиштало и Ненад Шапоња, уредник ИК Агора)
- ПАРК ЛОГОВСКОЈ / Дана Тодоровић (Учесници: Дана Тодоровић и мр Ђорђе Малавразић)
- СЛОВНЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ (Учесници: Велимир Ралевић и Јелена Ђоновић)
- МАЛИ НОВСКИ КЊИГОЉУПЦИ: литерарно-сценски програм (Учествовала дјеца полазници програма у Библиотеци; припремила и водила Јелена Ђоновић)
- ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО – позоришна представа за дјецу (ПОЗОРИШТЕ ПАН ТЕАТАР – Београд)
- СТВАРАЛАЧКИ УЗОРИ И ИЗАЗОВИ (ЊЕГОШ, АНДРИЋ, ЛАЛИЋ) / Радомир В. Ивановић (Учесници: проф. др Радомир Ивановић и проф. др Синиша Јелушић)
- ДРУГОГА СУНЦА ЛУЧЕ / Мираш Мартиновић (Учесници: Мираш Мартиновић, Витка Вујновић и Маријан Миљић)
- УГРАЂИВАЊЕ СТРАХА / Руи Зинк (Учесници: Руи Зинк, Гојко Божовић, књижевни критичар и Иванка Јелић, преводилац и уредник ИК Слио)
- БЕНЕДИКТИНЦИ НА ПОДРУЧЈУ БАРСКЕ НАДБИСКУПИЈЕ И КОТОРСКЕ БИСКУПИЈЕ : (9. стољеће – 1571) / Катарина Митровић (Учесници: др Катарина Митровић и др Васиљ Јововић)
- ТЕОРИЈА КУЛТУРЕ / Ђуро Шушњић (Учесници: проф. др Ђуро Шушњић и др Зоран Живковић, уредник Завода за уџбенике)
- ФЕНИКСОВ СИНДРОМ АЛЕКСЕЈА СЛАПОВСКОГ (Учествује: Гојко Божовић, уредник ИП Архипелаг)
- БОТУНАДЕ / Власта Мандић (Учесници: Власта Мандић и Никола Маловић)
- ЖЕНСКА КЛАПА БИСЕРНИЦЕ БОКЕ: концерт

Трг од књиге је, традиционално, имао велики број посјетилаца. Како је Сајам отвореног типа, није могуће евидентирати тачан број посјетилаца, али процјењујемо да их је сваке вечери било више стотина, укључујући публику на вечерњим програмима и посјетиоце штандова издавача. Комплетна хроника Сајма – Билтен, најаве програма, изводи из програма, фотографије и видео записи, благовремено су постављани на портал Библиотеке и достављани медијима, тако да су прилику да прате Сајам имали и бројни заинтересовани који нијесу били у могућности да лично присуствују програмима.

И ове године, промовисали смо актуелног добитника НИН-ове награде за 2015. годину. У програму представљања романа *Иследник*, Драгана Великића, учествовали су аутор и Јасмина Врбавац, члан Жирија НИН-ове награде.

У Библиотеци града Београда представили смо изложбу *Ex libris у фонду херцегновске библиотеке* и 35. број зборника *Бока*.

Трудили смо се да, и поред скромних средстава одређених на позицији Књижевни програми и изложбе, пригодним програмима у Библиотеци обиљежимо неке значајне датуме за књижевност и библиотекарство: Представљање репрезентативних издања у Читаоници библиотеке за Свјетски дан књиге, Изложба збирки и антологија поезије поводом Свјетског дана поезије, Изложба француских књига за дјецу, Изложба Андерсенових књига поводом Дана дјечије књиге, Гостовања писаца и глумаца у оквиру дјечијих програма, Новогодишњи програм за најмлађе... Читаоцима смо на тај дан омогућили бесплатан упис и издања Библиотеке на поклон, о чему су унапријед били обавијештени путем портала Библиотеке и најаве Радија Херцег Нови.

ПРИНАВЉАЊЕ ФОНДА, СТРУЧНА ОБРАДА И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Јавна набавка за куповину књига за 2015. годину, која обухвата 592 монографске публикације, започета је у 2015, али из техничких разлога, реализација је пренесена у 2016. годину. У 2016. години нијесмо приходовали средстава за годишњу куповину књига. Библиотекари су, као

и сваке године, обавили обиман посао израде спецификације за набавку књига, који подразумева: редовно праћење нове продукције; редовно вођење списка дезидерата књига који обухвата жеље корисника и наслове који недостају, а неопходни су у фонду; одлазак на сајам књига у Београду – вишедневни обилазак штандова издавача, прикупљање каталога актуелне понуде књига, обилазак антикваријата; прегледање каталога и израда списка, уз детаљно претраживање база података, сопствених и узајамне базе COBISS; истраживање тржишта и претраживање интернет страница издавача, све у циљу добијања прецизних информација о насловима – да ли су књиге у штампи, да ли је евентуално тираж распродат, за које наслове издавачи немају права дистрибуције у Црној Гори итд. И поред вишенедјелног ангажовања свих запослених, нијесмо успјели да покренемо јавну набавку за куповину књига јер из Буџета нијесу одобрена средства за ову намјену.

Читаоци су остали без иједне нове купљене књиге за 2016. године, а Библиотека онемогућена да на квалитетан начин реализује основни сегмент дјелатност – годишњу набавку књига. Оно што донекле ублажава ову, по свим критеријумима недопустиву ситуацију, јесте чињеница да смо поклоном приновили 717 јединица монографских публикација. Већ трећу годину заредом Национална библиотека Црне Горе доприноси обогаћењу фонда наше Библиотеке, донирајући књиге из свог фонда мултипликата. Посебно је значајно што на тај начин добијамо најактуелније наслове, које нијесмо у могућности да купујемо током године, већ само једном годишње, путем јавне набавке. Наши библиотекарски су у два наврата бирали књиге за наш фонд, укупно 221 примјерак. Остатак јединица представљају поклони аутора, издавача и читалаца. Такође, компензацијом за три незакупљена штанда на Сајму приновљено је 116 књига.

Куповином је приновљено 2229 јединица серијских публикација. За редовни фонд периодике на поклон смо добили 32 јединице грађе, углавном стручних часописа из области библиотекарства, књижевности, лингвистике и умјетности.

Поштујући међународне стручне стандарде, приновљену грађу редовно смо обрађивали: физички је обрађено и инвентарисано 1151 јединица монографских публикација. Посредством система узајамне каталогизације из база COBISS.CG и COBISS.SR преузели смо записе за 5507 примјерака грађе. Укупан број записа на крају 2016. године износи 17328. Картонирали смо 3259 бројева периодике.

Запослени у свакодневном раду са корисницима користе прописане обрасце за вођење дневне статистике, на основу којих се израђују прво мјесечни, а затим и годишњи извјештај о раду. Сви послови у библиотекарству су бројиви, а ажурно вођење статистике је од значаја за добијање прецизног броја корисника Библиотеке, броја издатих и раздужених књига, броја корисника Читаонице и свих корисничких сервиса које нудимо, што директно утиче на побољшање квалитета услуга Библиотеке. Картотека чланова садржи 3302 члана, од којих 1996 активних. Велики број корисника који наше услуге користе у Библиотеци на период од неколико дана или користе наше електронске сервисе, није обухваћен овом статистиком, али их редовно евидентирамо као кориснике услуга. У току 2016. учланили смо 1588 чланова, од тога 1207 бесплатно. Према новом Цјеновнику услуга ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови, који је усвојен крајем 2015. године, право на бесплатно учлањење имају дјеца предшколског узраста, ученици 1. и 2. разреда основне школе, полазници програма за дјецу у Библиотеци, особе са инвалидитетом и посебним потребама, особе старије од 65 година и добровољни даваоци крви.

Евидентирали смо 14967 посјета активних корисника и издали на читање 26701 публикацију, а на пулту 2575. Књижничари и библиотекарски свакодневно улажу раздужену грађу у 7 депоа, а повремено је потребно и дубинско узбуцавање и помјерање фонда, поготово у слободном приступу књизи. Укупно је раздужено 27438 јединица грађе, уложено 49032 јединице монографских публикација, односно 3148 јединица серијских публикација.

Благовремено смо одговарали на сва питања и захтјеве корисника упућених путем сервиса *Питајте библиотекара* – 22 електронска захтјева, а велики број корисника добио је потребне информације и путем телефона. За потребе захтјева у оквиру електронског сервиса *Питајте библиотекара* и за помоћ корисницима при изради домаћих задатака, презентација и плаката за школу, семинарских, матурских и дипломских радова, односно радова за постдипломске студије и представљање корисничких сервиса са обучавањем, обавили смо 45260 претраживања у бази BIBLIO, у бази COBISS 28698, односно 71 тематско претраживање. Библиотекарски су пружили корисницима 728 стручних информација, а њих 5939 упознато је са библиотечким сервисима или обучено за претраживање базе COBISS. Националној библиотеци Црне Горе упутили смо 7, а

Универзитетској библиотеци Црне Горе 1 захтјев за међубиблиотечку позајмицу и обезбиједили 19 публикација које су чланови Библиотеке користили у Читаоници. Такође, путем међубиблиотечке позајмице за посебну групу наших корисника, слијепе и слабовиде, обезбиједили смо актуелне наслове, а издали 10 наслова књига у аудио формату и 2 књиге на Брајевом писму.

Читаоницу је користило 476 корисника. Коришћено је укупно 5619 јединица библиотечке грађе, односно стручне литературе, серијских публикација, књига из Завичајне збирке, референсне збирке, књига обезбијеђених путем сервиса *Међубиблиотечка позајмица*, а 144 корисника користила су и кориснички сервис – бесплатно коришћење интернета. У читаоници уче и студенти који користе сопствене уџбенике и ученици основних и средњих школа пишу есеје, израђују презентације и плакате.

Током године редовно смо дубински уазбучавали и измјештали јединице, излучивали оштећене примјерке, мултипликате, неактуелну грађу, израђивали спискове за отпис, размјену, мултипликате. Приликом уређивања дијела основног фонда монографских публикација, излучили смо 764 мултипликата, отписали 594 јединице оштећене грађе, а помјерање фонда износи 18681.

За потребе рада Библиотеке и корисника копирали смо и скенирали библиотечку грађу. Редовно смо обављали снимање електронских база података.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Стручно усавршавање и доживотно учење неопходни су за унапређивање квалитета рада и обавеза свих запослених у Библиотеци, у оквиру своје стручне спреме и радног мјеста: библиотекари, виши књижничари и књижничари. Како у Црној Гори, за разлику од земаља у региону, не постоји формално образовање за библиотечки кадар нити законски прописано стално стручно усавршавање (акредитовани програми), запослени усвајају нова знања и вјештине углавном кроз свакодневна упутства директора за рад и пратећи текућу стручну литературу. Потребне корисника су захтјевније, самим тим мијењају се и сервиси које библиотека нуди, што стручни кадар ставља пред изазов. Како се традиционалне библиотеке трансформишу у информационе центре, приоритет је, поред информатичког знања које се подразумијева, да се запослени информационо описмене, односно усаврше вјештину претраживања база података, као и да помажу корисницима да развијају те вјештине, да их упућују на друге изворе и обучавају за проналажење информација.

На овој позицији у 2016. нијесу приходована средства, тако да смо били у могућности да присуствујемо само предавањима и презентацијама која су се одржавала у Херцег Новом, а били смо ускраћени да похађамо корисне семинаре и конференције у региону за које смо добили позив. Средства приходована на позицији Службена путовања искористили смо за одлазак троје запослених на Сајам књига у Београд, без трошкова смјештаја. Како смо и у 2016. години били ослобођени плаћања годишње чланарине за чланство у систему COBISS.CG, имали смо прилику да од средстава приходованих на тој позицији, финансирамо похађање курса за добијање лиценце А за два библиотекара.

- Петодневни курс COBISS 3 / Каталогизација, за добијање лиценце А за креирање записа у мрежи COBISS.CG (Цетиње, 2 библиотекара);
- 61. Београдски сајам књига – обилазак штандова издавача, упознавање са актуелном продукцијом белетристике и стручне књиге, прикупљање каталога за израду спецификације за годишњу набавку књига, посјете антикваријатима, претраживање и одабир књига за куповину, присуствовање предавањима, књижевним промоцијама... (Београд, библиотекар савјетник, библиотекар и виши књижничар);
- Дводневна Конференција „Прекогранична сарадња: Могућности заједничког дјеловања на тремеђи Црне Горе, Хрватске и Босне и Херцеговине“ (Херцег Нови, 1 виши књижничар);
- Инфо дан „Први позив за достављање предлога пројеката у оквиру Програма прекограничне сарадње Босна и Херцеговина - Црна Гора 2014-2020“ (Херцег Нови, библиотекар);

МАТИЧНА СЛУЖБА

Сходно Закону о библиотечкој дјелатности, Правилнику о ближим условима и начину вршења послова матичне дјелатности и Правилнику о садржају и начину вођења Регистра библиотека, Библиотека као једина јавна библиотека на подручју општине, врши матичну службу,

односно обавља надзор, утврђује стање и обезбјеђује стручну помоћ, за све библиотеке на територији Општине Херцег Нови (5 школских и 2 специјалне). У договору са директорима и библиотекарима школа, реализовали смо годишњи обилазак библиотека и сачинили записнике о стању библиотека, у погледу фонда, простора, опреме и стручног кадра. Све школске библиотеке благовремено су нам доставиле годишње извјештаје, планове и попуњене статистичке упитнике, које смо, заједно са нашом статистиком и извјештајем, прослиједили Матичној служби НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ на Цетињу.

Нијесмо успјели да остваримо функцију матичног надзора над Библиотеком Архивског одјељења Херцег Новог, а обилазак специјалне библиотеке Института „Др Симо Милошевић“, на њихов захтјев одложили смо за јануар 2017. године.

Библиотекама из наше матичне надлежности понудили смо стручну сарадњу и помоћ у оквиру свих сегмената дјелатности. Сарадња Библиотеке и школских библиотека огледа се нарочито у раду са дјецом, за које организујемо колективне посјете одјељења, осмишљавамо и реализујемо посебне програме за њих, нудимо колективно учлањење ученика и професора, а библиотекар и једном до двапут годишње представљају Библиотеку и корисничке сервисе током организованих посјета школи. Захтјев за стручну помоћ упутио нам је школски библиотекар ОШ „Орјенски батаљон“ Бијела у вези са премјештањем фонда, израдом спискова мултипликата и књига за отпис, на који смо одговорили у складу са важећим правилницима. Школским библиотекама понудили смо на поклон књиге из нашег фонда мултипликата.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Према Плану јавних набавки за 2016. годину, реализовали смо сљедеће поступке шопинг методом:

- Услуге обавезног осигурања уопслених;
- Куповина дневних новина;
- Куповина металних полица за књиге;
- Инсталација система за сигнализацију и дојаву пожара и бежичног противпровалног система;
- Услуге штампања часописа *Бока* бр. 36.

Због неблаговременог, односно неадекватног прилива финансијских средстава нијесмо покренули још 4 планирана поступка јавних набавки шопингом (куповина књига, куповина канцеларијског намјештаја, куповина електро материјала, одржавање клима уређаја). Набавке које су везане за МСК *Трг од књиге* (канцеларијски материјал, хигијена, послужење и услуге штампе материјала за *Трг од књиге* 2016. године) реализовала је служба за јавне набавке Општине Херцег Нови путем непосредног споразума, јер је одлука о одржавању Сајма донесена почетком јула, па је било касно за покретање шопинг поступака јавних набавки, имајући у виду да је термин почетка Сајма 21. јул 2016. године.

За реализоване шопинг поступке јавних набавки ангажовали смо, по одобрењу Оснивача, НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ да у наше име спроведе планиране поступке.

Сходно Закону о измјенама и допунама Закона о јавним набавкама, благовремено смо припремили План јавних набавки, а за потребе спровођења појединачних поступака јавних набавки исцрпно смо истраживали тржиште, припремали спецификације и водили уредне евиденције о спроведеним поступцима.

ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ

У складу са планираним, реализовали смо:

- опремање депоа 2 за смјештај фонда Завичајне збирке (куповина и монтажа металних полица);
- инсталација система за сигнализацију и дојаву пожара и бежичног противпровалног система.

За опремање депоа за смјештај Завичајне збирке (куповина и монтажа металних полица) утрошена су средства у износу од 3.057,00 Е из Буџета Оснивача, Општине Херцег Нови, за куповину пет двостраних металних полица. За опремање овог депоа додатно су утрошена и средства приходована према пројекту Програма заштите и очувања културних добара за 2016. годину, Министарства културе Црне Горе, у износу од 1.000,00 Е, а купили смо још двије двостране металне полице.

Због природе дјелатности, локације Библиотеке и чињенице да зграда не посједује стабилни систем заштите од пожара, већ само хидранте на три етаже и противпожарне апарате у свакој просторији,

истичемо значај инсталирања система за сигнализацију и дојаву пожара и бежичног противпровалног система у износу 3.644,97 Е.

Преостала средства у износу од 3.298,03 Е, намијењена за опремање двије канцеларије мобилијаром и куповину витрина за смјештај старе и ријетке књиге, приходована су у недовољном износу и неблагоприятно, у новембру, па није било могуће на квалитетан начин извршити истраживање тржишта и обезбиједити повољну понуду. Ову набавку реализоваћемо у 2017. години, тим прије што је Ребалансом Буџета износ на овој позицији увећан за 2.000,00 Е.

ОПРЕМА

У 2016. години електронску обраду библиотечке грађе и дигитализацију обављали смо користећи постојећу опрему, која је набављана у последњих десетак година:

- 7 десктоп рачунара
- 2 лаптоп рачунара
- фотокопир - Canon
- скенер А3 – Mustek
- скенер А3 – Epson DS-50000
- фото апарат – Canon
- фото апарат – Nikon D7100 set са пратећом опремом (статив, блиц...)
- 4 штампача црно-бијела
- 7 клима уређаја
- систем за сигнализацију и дојаву пожара и бежични противпровалн систем.

Већи дио опреме набављен је из сопствених прихода Библиотеке, три рачунара донирао је ИЗУМ Марибор, а опрему за дигитализацију Министарство културе Црне Горе (Пројекти заштите културних добара од 2012. надаље). Од наведене опреме новијег датума, односно у последње 3 године, набављени су: 1 десктоп рачунар, 1 лаптоп рачунар, скенер А3 – Epson DS-50000 и дигитални фото апарат – Nikon D7100 set са пратећом опремом (статив, блиц...).

САРАДЊА

Дјелатност Библиотеке подразумијева сарадњу првенствено на струковном нивоу, а то значи са НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, Универзитетском библиотеком Црне Горе, Библиотеком Црногорске академије наука и умјетности, Друштвом библиотекара Црне Горе, Библиотеком за слијепе Црне Горе и другим библиотекама из Црне Горе и окружења. Сарадња се остваривала повремено: кроз едукацију библиотечког особља, гостовање културних програма, међубиблиотечку позајмицу, поклоне у књигама... У 2016. години интензивирана је сарадња са школама, кроз бројне колективне посјете ученика са наставницима и посебне програме које су заједно осмишљавали наставници и библиотекари.

Сарађивали смо са великим бројем издавача, писаца, књижевних критичара, музичара и глумаца, затим сарадника на пројектима издаваштва (аутори, рецензенти, чланови Редакције...).

Сарадња коју смо остварили са службама и представницима оснивача Општине Херцег Нови, Министарством културе Црне Горе (Програм заштите културне баштине, радионице, стручне консултације), Службом за јавне набавке Црне Горе (стручне консултације), медијима... од изузетног је значаја за свеукупну дјелатност, успјех у раду и промоцију програма Библиотеке.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Овим сегментом обухваћене су активности: Савјета Библиотеке, Издавачког савјета и Редакције зборника *Бока*, Извршног одбора, Програмског савјета и Редакције Билтена МСК *Трг од књиге*. Сви чланови наведених, управљачких или стручних тијела савјесно и благовремено обављали су све послове из своје надлежности. За рад чланова Савјета, Одлуком о одређивању накнада за рад одборника и других лица које бира и именује Скупштина општине Херцег Нови предвиђена је надокнада, која није исплаћена свим члановима. На дан 31.12.2016. године потраживања за Савјет (јун – децембар 2015, за 3 члана и јануар – децембар 2016, за 5 чланова) износе укупно 11.838,68 Е.

И овом приликом неопходно је нагласити да за чланове Редакције, уредника зборника *Бока*, ауторе радова и рецензенте никада није исплаћен хонорар, па је *Бока* један од ријетких часописа високог реномеа који не исплаћује ауторске хонораре.

Опште и административне послове (уговори, рјешења, правилници, годишњи извјештај и програм, финансијски извјештај и финансијски план, план и извјештај јавних набавки, израда спецификација и евиденција поступака јавних набавки...), благајничке послове, службену кореспонденцију, затим уредно сређивање евиденција запослених о присутности на раду, примање и отпремање поште... обављали смо благовремено. На овим пословима уз своје редовне послове ангажовали су се 2 библиотекара и директор. Књиговодствене послове обављала је Агенција за књиговодство, а поступке јавних набавки НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ и њихов службеник за јавне набавке, по одобрењу предсједнице Општине, а уз сагласност директора Националне библиотеке.

Одржавање оптималних хигијенских услова важан је предуслов за заштиту библиотечке грађе, неометан свакодневни процес рада и реализовање бројних програмских активности. Ове послове континуирано током године обавља спремачица, упоредо са курирским пословима.

ПРЕДЛОГ МЈЕРА

У 2016. години, од предложених мјера из Извјештаја за 2015. годину реализовали смо:

- инсталирање система за сигнализацију и дојаву пожара и бежични систем против провале и дјелимично
- уређење и опремање депоа на првом спрату.

Планирано опремање двије просторије у циљу реорганизације смјештаја дијела библиотечке грађе (Завичајна збирка, Стара и ријетка књига) и стављање у функцију опреме за дигитализацију реализоваћемо у 2017. години.

У циљу рјешавања дугогодишњег проблема недовољног простора, неиспуњавања једног од услова за обављање дјелатности (Библиотека нема организовано Дјечије одјељење у посебно издвојеном простору) и обезбјеђивања адекватних услова за безбједно чување и смјештај библиотечке грађе предлажемо предузимање сљедећих мјера:

- Израда предлога за дугорочно и оптимално рјешење проблема простора;
- Израда предлога алтернативног и привременог рјешења проблема простора за организовање рада Дјечијег одјељења (Правилник о ближим условима за обављање библиотечке дјелатности, Сл. лист Црне Горе, бр. 58/11, од 06.12.2011);
- Реконструкција расвјете у свим просторијама у складу са захтјевима библиотечке дјелатности;
- Обезбјеђивање адекватног и благовременог прилива планираних финансијских средстава на позицији Издаци за материјал и услуге;
- Повећање броја извршилаца.

Директор

Невенка Митровић
Невенка Митровић